

5. vydání

Józef Augustyn

Čtvrthodinka upřímnosti

Čtvrthodinka upřímnosti

Józef Augustyn

Čtvrthodinka upřímnosti

Úvod do modlitby
denního zpytování svědomí

KARMELITÁNSKÉ
NAKLADATELSTVÍ

KATALOGIZACE V KNIZE - NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Augustyn, Józef, 1950-

[Kwadrans szczeroci. Česky]

Čtvrthodinka upřímnosti : úvod do modlitby denního zpytování svědomí /

Józef Augustyn ; z polského originálu Kwadrans szczeroci ... přeložil

Jiří Hrdý. -- Vydání páté. -- Praha : Karmelitánské nakladatelství, 2025. --

69 stran. -- (Malý duchovní život ; svazek 138)

Vydalo Karmelitánské nakladatelství ve společnosti KatMedia, s.r.o.

ISBN 978-80-7566-625-3 (brožováno)

* 27-534.3 * 27-583 * 27-584.7 * 27-584.5 * 27-184 * 27-582/-587 * 27-423.35 * 27-185.3 * 27-185.33 * 272-584.7 * (035)

- křesťanská modlitba
- křesťanská meditace
- duchovní cvičení
- duchovní cesta
- Bůh a člověk
- sebepoznání
- svědomí
- hřích
- pokání
- ignaciánské exercicie
- příručky

27-5 - Liturgie. Křesťanské umění a symbolika. Duchovní život [5]

Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4

směrnice 2019/790/EU je bez souhlasu nositele práv zakázána.

© Józef Augustyn SJ

Czech edition © KatMedia, s. r. o., Praha, 2025

ISBN 978-80-7566-625-3

ÚVOD

Nosíme v sobě hlubokou touhu po modlitbě, nedokážeme však této touze dát v našem životě místo. Překážkou není nedostatek času, neboť časem nezřídka plýtáváme na záležitosti málo prospěšné, ale především nedostatek naší vnitřní harmonie. Je možné, že věnujeme modlitbě hodně úsilí i času. Činíme často velká duchovní předsevzetí: podnikáme dlouhé poutě, pravidelně se zapojujeme do života určitého náboženského společenství, účastníme se různých duchovních obnov, věnujeme čas duchovní četbě, a přesto naše duchovní potřeby nebývají uspokojeny.

Naše frustrace se velmi často prohlubuje, když zjišťujeme, jak je naše každodenní chování vzdáleno ideálům, které chováme v srdci. Mylně se pak domníváme, že vstup na cestu duchovního života rázem odstraní všechny naše slabosti a chyby z našeho každodenního života, zvláště ty, které si nepřiznáme.

A tak s ubíhajícím časem náš duchovní elán vlivem frustrace pohasíná. Někam mizí nadšení pro duchovní záležitosti. Nezřídka se také stává, že po zklamání z dosažených výsledků se vracíme k životnímu stylu „normálních“, „střízlivých lidí“, pro které má hodnotu především to, čeho je možné se dotknout, co je možné slyšet, vidět, změřit, vydělat, spočítat. Na své zkušenosti z duchovního života pohlížíme zpětně jako na idealismus mládí, který musí prohrát v boji s každodenními starostmi o vlastní kariéru, rodinu, práci, zdraví, a tím spíše ve tvrdém boji o peníze nebo o profesní úspěch.

Navzdory tomuto bloudění, chaosu a naší morální neuspořádanosti teskníme po ztracených nadějích a hlubokých duchovních touhách.

V hloubi srdce toužíme – tak jako marnotratný syn pasoucí vepře – abychom se mohli vrátit k Bohu, abychom znovu intimně zakoušeli jeho blízkost.

A ve chvílích upřímnosti se pokoušíme o návrat k prožitkům minulosti. Snažíme se znovu vzkřísit „něco“, co už dávno odumřelo. V takových okamžicích máme dojem, že opravdu nechybí mnoho, abychom „ožili“ a abychom znovu zatoužili po horlivosti v náboženském životě.

A skutečně je tomu tak.

Je třeba však počítat s tím, **že se nestaneme lidmi modlitby a lidmi duchovními „na první pokus“.** Je k tomu nutná určitá duchovní vytrvalost a věrnost spojená s vnitřní opravdovostí. Právě opravdovost je podstatou duchovního života. Jakýkoli sebeklam, týkající se čehokoli a na jakékoli rovině, působí destruktivně na celý duchovní život. Všechny polopravdy, drobné ústupky, polovičatá upřímnost k sobě samému i k Bohu, i to, že nenazýváme věci pravými jmény, působí, že není možné, abychom zakusili osvobození z životního zmatku, nepořádku, bloudění, z určité životní povrchnosti.

Pravda vás učiní svobodnými (Jan 8,32).

Novým začátkem je tedy upřímné a otevřené úsilí o celou pravdu o Bohu, který je přítomen v našem životě, a o pravdu o sobě. Jistě, opravdové prožití svátosti smíření může být zkušeností pravdy, která nás osvobozuje. Ale často k ní přistupujeme formálně a ve spěchu, a soustřeďujeme se ani ne tak na „pravdu“, jako spíš na „formální čistotu“. Ale i kdybychom se zpovídali s vynaložením velké námahy, upřímně a otevřeně, přece jen

chvilka upřímnosti jednou, nebo několikrát za měsíc, je příliš málo na to, abychom dokázali demaskovat všechno nepravdivé v našem běžném životě.

Karl Rahner SJ soudí, že duchovní život vyžaduje každodenní upřímnost, protože nepravda se každodenně ukrádá do našeho myšlení, životního stylu, jednání. Člověk je po prvotním hříchu bytostí silně nakloněnou k morální nepravdě. Sídí v něm neuvěřitelná náklonnost k morální nepravdě. Zvláštním místem upřímnosti a hledání plné pravdy o Boží lásce a o nás by měla být, kromě pravidelně praktikované svátosti smíření, naše každodenní modlitba, zvláště večerní. Svátý Ignác z Loyoly, veliký mistr v učení metod modlitby přizpůsobené duchovním potřebám člověka, nám v Duchovních cvičeních nabízí úžasnou pomoc v úsilí o „každodenní“ pravdu o sobě: „denní zpytování svědomí“. Zpytování svědomí podle sv. Ignáce není ani tak hledáním vlastních slabostí, jako spíše rozhovorem člověka s Bohem o vzájemné lásce: o lásce Boha k člověku a člověka k Bohu. Při denním zpytování svědomí objevujeme nejprve bezvýhradnou Boží lásku a naše odpověď na ni je následujícím krokem. Zpytování svědomí, jemuž máme podle sv. Ignáce věnovat denně čtvrt hodinu, můžeme nazvat „denní čtvrt hodinkou upřímnosti“, čtvrt hodinkou hledání pravdy o Bohu a pravdy o člověku. Podívejme se nyní na denní zpytování svědomí v *Duchovních cvičeních* sv. Ignáce z Loyoly. Jednotlivé body budou tvořit schéma našich úvah. Návod, jak dělat všeobecné zpytování, obsahuje pět bodů.

První: Děkovat Bohu, našemu Pánu, za přijatá dobrodíní.

Druhý: Prosit o milost hříchů poznat a zbavit se jich.

- Třetí:* Vyžadovat od duše počet nejdříve z myšle-
nek, potom ze slov a nakonec ze skutků od
hodiny vstávání až do přítomného zpytování,
hodinu za hodinou, okamžik za okamžikem.
- Čtvrtý:* Prosit Boha, našeho Pána, o odpuštění chyb.
- Pátý:* Předsevzt si polepšit se s jeho milostí.

Rozjímání, která nabízím, jsou velmi praktická a mohou nám posloužit jako „základní schéma denního zpytování svědomí“. Byla zpracována jako série exercičních setkání, která se konala v jezuitském exercičním domě v Čenstochové. Velice příznivé přijetí těchto rozjímání mi dodalo odvalu, abych je upravil a nabídl širšímu čtenářskému okruhu. *Čtvrthodinka upřímnosti* obsahuje dvě úvodní rozjímání na téma: „Co to znamená brát vážně naši potřebu modlitby“, „Podstata všeobecného zpytování svědomí“ a pět rozjímání o uvedených pěti bodech. Na zakončení každého rozjímání nabízím konkrétní cvičení, která mohou posloužit k uvedení do prodloužené denní modlitby. Některá jsou velmi obsažná, proto bude užitečné rozdělit je, podle potřeby čtenáře, na více částí.